

Nye metoder kan gi mer bærekraftig UTVANNING AV KLIPPFISK

Kan vi automatisere utvanning av klippfisk i stor skala?

Møreforskning og Brødrene Sperre AS har gått sammen om å teste ut og optimalisere industriell utvanning av klippfisk for norske forhold. Resultatene av to års forskning bærer frukter: Metoden vil øke bærekraften til det ferdige produktet.

TEKST: STINE FALK-PETERSEN, KOMMUNIKASJONSRADGIVER FHF.

Trenden i det internasjonale klippfiskmarkedet går mot mer bearbejdede og konsumvennlige produkter. For å styrke posisjonen til norske klippfiskprodusenter i eksportmarkedene er det derfor ønskelig å øke foredlingsgraden i Norge. En måte å få det til på er å gå fra håndarbeid til industriell utvanning. Det kan gi fryst og utvannede porsjoner av klippfisk og saltfisk for eksport. Prosjektet «INDUS» har sett på hvordan man kan optimalisere storskala utvanning av norsk salt- og klippfisk til gryteklare produkter.

Salgssjef Arne Sperre
med biter til utvanning.

- All matproduksjon må skje på en mer bærekraftig måte. Vi har troen på at vi kan lage et ferdig utvannet klippfiskprodukt, her i Norge, men med et mer begrenset fotavtrykk enn produsenter i eksportmarkedene, sier Inger-Marie Sperre, Daglig leder i Brødrene Sperre AS.

Storskala uttesting av teknologi

En utvanningslinje i industriskala er bygget opp hos Brødrene Sperre på Ellingsøy utenfor Ålesund. Brødrene Sperre AS og forskningspartner Møreforskning har gjennomført storskala uttesting og optimalisering med utgangspunkt i Optimars utvanningsteknologi.

Biter av klippfisk har blitt vannet ut, og effekten av ulike innstillinger har blitt kartlagt og dokumentert. Utstyret består av en kuttemaskin, utvanningstank, system for temperaturstyring av vannet, inntak av ferskvann og sjøvann, fryser, glaseringsutstyr og pakkemaskin. Prosessen har blitt optimalisert med tanke på kvalitet, saltinnhold og utbytte.

- Gjennom kontrollerte forsøk der en og en parameter endres, har vi kunnet dokumentere effekten på fisken. Totalt har vi gjennomført syv forsøk med nærmere 1000 kg fisk per forsøk for å finne de beste betingelsene for det utvalgte råstoffet» sier Ingebrigt Bjørkevoll, prosjektleder for Møreforskning.

Verdiskaping og bærekraft i det globale markedet

I første halvår eksporterte Norge sjømat for hele 82,3 milliarder kroner. Det er en økning på 12,3 milliarder kroner, eller 18 prosent, sammenlignet med første halvår i fjor. For å hevde oss i det internasjonale markedet jobbes det i de senere år for at

mer av sjømaten skal foredles i Norge før den eksporteres og selges. Det vil gi høyere verdi på det vi eksporterer – mer av fortjenesten vil bli igjen i det norske næringslivet, fremfor at råvaren selges rimelig og foredles utenlands

Norge eksporterer i dag nesten kun hel klippfisk. For å være konkurransedyktig i markedene må derfor prosessene i klippfiskindustrien i større grad automatiseres og optimaliseres innenlands. Det er bakteppet for INDUS-prosjektet.

Spennende funn

Resultatene av utprøvingene i prosjektet viser at sjøvann kan erstatte ferskvann under deler av utvanningen. Det er positive miljøkonsekvenser ved å kunne benytte sjøvann, og dermed redusere bruken av ferskvann i utvanningsprosessen. Prosjektet forbedrer beslutningsgrunnlaget for bedrifter som skal vurdere muligheter og begrensninger ved økt bearbeiding av salt- og klippfisk i Norge. Samarbeidet har også testet utstyr og metoder for automatisk kutting av klippfisk, for å gjøre produksjonen effektiv og gi et sluttprodukt av høy og jevn kvalitet.

- Dette har vært svært nyttig og givende, kommenterer representantene for både Brødrene Sperre og Møreforskning.

Møreforskere Kari Lisbeth Fjørtoft og Trygg Barnung analyser prøver av utvannet fisk.

Utvanningstanker.

Summen av disse prosjektene viser en betydelig satsning i næringen på ny teknologi i møte med nye behov for forbrukervennlige produkter.

FHF ønsker i samme satsningsområde å se videre på hvordan man kan få til mer foredling av avskjær fra salt- og klippfisk.

Forskningsprosjektet er støtta av Fiskeri- og Havbruksnæringens forskningsfinansiering (FHF) og er gjennomført i samarbeid utstyrsleverandør Optimar AS.

Les mer fra resultatene i forskningsprosjektet her.
<https://www.fhf.no/prosjekter/prosjektbasen/901593/>

*Korger med utvannede klippfisk-biter.
Fire slike paller går inn i en tank.*

1/2 sides annonse